

RAPPORT

Postboks 213, 2001 Lillestrøm

Telefon: 64 84 57 60

Telefaks: 64 84 57 70

RAP: 71/2000

Avgitt: 7. november 2000

Alle tidsangivelser i denne rapport er lokal tid (UTC + 2 timer) hvis ikke annet er angitt.

Luftfartøy

-type og reg.: Airbus 320-212, OY-CNC

-fabr. år: 1991

-motorer: 2 stk. CFM56-5

Radiokallesignal: VKG 815

Dato og tidspunkt: 2. april 2000, kl. 0748

Hendelsessted: Rullebane 01L, Oslo lufthavn Gardermoen

Type hendelse: Luftfartshendelse, bil på rullebane under avgang

Type flyging: Ervervsmessig, charter

Værforhold: Vind: 130° 7 kt. Sikt: 3 km i lett snø. Skyer: lettskyet i 1 000 ft, delvis skyet i 1 500 ft. Temperatur og doggpunkt: -2 °C / -4 °C . QNH: 1007 hPa

Lysforhold: Dagslys

Flygeforhold: VMC

Reiseplan: IFR

Antall om bord: Ikke oppgitt

Personskader: Ingen

Skader på luftfartøy: Ingen

Andre skader: Ingen

Fartøysjefen

-kjønn/alder: Mann, 39 år

-sertifikat: Dansk ATPL-A

-flygererfaring: Total flygetid: 6 640 timer

Informasjonskilder: Fartøysjefens rapport, rapporter fra Oslo lufthavn AS og HSLs egne undersøkelser.

FAKTISKE OPPLYSNINGER

Under avgang på bane 01L på Oslo lufthavn Gardermoen oppdaget fartøysjefen at det var en bil ("Leder 121" = formann for plasstjenesten) på rullebanen. Han oppfattet at bilen kom mot ham. Da sjåføren, som var på baneinspeksjon fikk se flyet, kjørte han ut på vestre side av banen slik at det ikke oppsto noen kollisjonsfare. Fartøysjefen mener at forholdet ville vært mer risikofyllt om bilen hadde kjørt i motsatt retning. Hendelsen ble rapportert både av fartøysjefen og sjåføren.

Havarikommisjonen for sivil luftfart har utarbeidet denne rapporten utelukkende i den hensikt å forbedre flysikkerheten.

Formålet med undersøkelsene er å identifisere feil eller mangler som kan svekke flysikkerheten, enten de er årsaksfaktorer eller ikke, og fremme tilrådinger. Det er ikke kommisjonens oppgave å fordele skyld og ansvar. Bruk av denne rapporten til annet enn forebyggende flysikkerhetsarbeid bør unngås.

Det fremgår av lydbåndutskriften at flygelederen i "Ground"-posisjonen i TWR oppfattet anmodningen fra "Leder 121" om tillatelse til å kjøre ut på østre bane hvor det var snørydding på gang. "Leder 121" sier i sin anmodning helt klart "vestre bane". Flygelederen ga instruks til å entre østre bane. Dette ble likevel oppfattet av sjåføren på "Leder 121" som klarering til å kjøre ut på vestre bane. Denne samtalen foregikk på UHF kanal 1.

HSL hadde møte 21. august 2000 med den operative ledelsen av lufttrafikkjetenesten sammen med de impliserte flygelederne. Hendelsen ble diskutert i detalj. Alle baneinnkjøringer på Gardermoen har benevnelsen "A" og "B" på henholdsvis vestre og østre bane. Det kom klart frem at det er vanskelig å høre forskjell på "østre" og "vestre". Ved denne anledning ble det også sagt "østre bane i B1" uten at dette hadde noen effekt. Føreren av bil "Leder 121" kjørte ut på vestre bane, som han sa i sin anmodning. Benevnelsene bane 01L, 01R, 19L og 19R ble ansett å være lite egnet i radiokommunikasjonen mellom TWR og bakketjenesten. Representantene fra LTT anså at den beste løsning på dette problem vil være å separere trafikken ved hjelp av at en UHF-kanal brukes for trafikk på østre bane og en annen på vestre.

HAVARIKOMMISJONENS KOMMENTARER

På Oslo lufthavn Gardermoen er det en intens trafikk som skal kontrolleres av TWR både i luften og på bakken. Ved snørydding vil dette være særlig tilfelle for bakketrafikken. HSL anser at det ikke er akseptabelt at trafikkonflikter av denne type skal kunne oppstå, og mener at de involverte parter må finne frem til en sikkerhetsbarriere som hindrer gjentakelser. HSL vil derfor henstille til den operative ledelsen ved lufthavnen snarest å finne en praktisk løsning på dette problem.

I et hørings svar fra Avd. sjef Flykontroll, Oslo lufthavn AS har HSL mottatt følgende:

"Det kan bemerkes til HSLs henstilling om å finne en praktisk løsning på UHF-problemet at kort tid etter møtet på Gardermoen fikk OSL bekreftelse på at vi har fått tildelt en fjerde UHF-frekvens for bakketrafikk. Denne vil bli gjort tilgjengelig innen kort tid."